

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: СУТНІСТЬ ТА КРИТЕРІЇ

У статті обґрунтовується компетентнісний підхід до розуміння сутності понять «компетентність» та «здоров'язбережувальна компетентність», який пов'язаний з особистісно зорієнтованим і діяльним підходами до навчання, оскільки стосується особистості того, хто навчається, і може бути реалізованим і перевіреном у процесі виконання конкретною особистістю певного комплексу дій. Зосереджено увагу на особливостях професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи; визначено критерії здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Ключові слова: компетентність, компетентнісний підхід, здоров'язбережувальна компетентність, здоров'язбереження, майбутні учителі початкової школи.

Посилення уваги до проблем здоров'я молоді зумовлене як стрімким зниженням здоров'я населення загалом, так і погіршення якості життя, викликаного соціально-економічною кризою, несприятливою екологічною ситуацією, недоліками в системі охорони здоров'я тощо. Життя молодого покоління, ускладнене високими темпами діяльності, стресами, конкурентністю як реальною складовою сучасного життя, зумовлює надмірну мобілізацію життєвих ресурсів, емоційну напруженість та сприяє виникненню ризику соматичних, психічних і соціальних хвороб. Питання здоров'язбереження загострюється, коли воно стосується студентів коледжів як особливої соціальної групи, яка об'єднана специфічними умовами життя з притаманними йому динамічністю, високою інтенсивністю розумового та психоемоційного навантаження, постійним збільшенням обсягу інформації, порушенням режиму дня, харчування, відсутністю пріоритету формування культури здоров'я тощо. Здоров'я молоді людини відображає одну з найбільш чутливих сторін життя суспільства і тісно переплітається із фундаментальним правом на фізичне, духовне і соціальне благополуччя при максимальній тривалості її активного життя.

Основні підходи до збереження і зміцнення здоров'я дітей та молоді визначено в законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства» (2001 р.), «Національній стратегії розвитку освіти до 2021 року» (2012 р.), Державній національній програмі «Діти України» (2001 р.), міжгалузевій комплексній програмі «Здоров'я нації на 2002–2011 роки», Загальнодержавній соціальній програмі «Здорова нація на 2009–2013 роки» та ін. Нормативне підґрунтя формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи закладене у Національній стратегії розвитку освіти в Україні до 2021 року, Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державному стандарті початкової загальної освіти. З огляду на це, однією з основних стратегій розвитку закладів освіти стає формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх педагогів. У цьому

контексті важливого значення набуває завдання щодо формування такої компетентності в майбутніх учителів початкових класів, які покликані сприяти зміцненню здоров'я дітей молодшого шкільного віку, створювати для них здоров'язбережувальне середовище, володіти здоров'язбережувальними технологіями.

Ученими здійснено дослідження теоретичних засад фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи, специфіки їхньої професійної діяльності (А. Алексюк, Н. Бібік, В. Бондар, М. Вашуленко, С. Гончаренко, О. Дубасенюк, І. Зязюна, Л. Коваль, О. Комар, Н. Ничкало, І. Осадченко, О. Савченко, Н. Хомич, Л. Хоружа, І. Шапошнікова та ін.), компетентнісного підходу в професійній підготовці (І. Бех, Н. Бібік, А. Богуш, С. Бондар, С. Бондаревська, І. Зимня, В. Краєвський, М. Марусинець, О. Пометун, О. Савченко, А. Хуторський та ін.); проблем формування теоретико-методичних засад здоров'язбережувальної діяльності (О. Адеєва, В. Бобрицька, Ю. Бойчук, О. Бутакова, О. Вакуленко, Б. Долинський, Р. Карпюк, С. Омельченко, В. Оржеховська, Л. Пономарьова, Л. Сущенко та ін.); концептуальних основ формування здорового способу життя дітей та молоді (В. Горащук, О. Дубогай, С. Омельченко, В. Оржеховська та ін.). Важливого значення у дослідженнях учених набула проблема формування професійного здоров'я учителя як запоруки його професійного розвитку і довголіття (Н. Гончарова, О. Дубровкіна, Г. Мешко, Л. Мітіна, Л. Пуховська, С. Стрижак).

Відтак, значна кількість досліджень щодо формування здоров'язбережувальної компетентності педагога та організації здоров'язбережувальної діяльності у закладах освіти свідчить про підвищений інтерес науковців до досліджуваної проблеми. Водночас аналіз науково-педагогічної літератури дозволив дійти висновку, що вимагає окремого дослідження проблема формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи у середовищі педагогічного коледжу.

Мета статті полягає в уточненні розуміння

сутності понять «здоров'язбереження», «здоров'язбережувальна компетентність» та «здоров'язбережувальна компетентність майбутніх учителів початкової школи» й виокремленні її критеріїв.

Учені переконані в тому, що для реалізації оздоровчої життєвої позиції особистості слід забезпечити стійку мотивацію, навички прийняття оздоровчих рішень, мати гідний приклад для наслідування, психологічну підтримку, що стимулює здоров'ятворчу діяльність. Відтак, у цілісній системі виховних цінностей визначальними стають такі дефініції: орієнтація на повноцінне життя і здоров'я; орієнтація на фізичне, психологічне, духовне, соціальне удосконалення та орієнтація на життєву мету, що полягає у прагненні бути здоровим, визначати власний життєвий шлях в аспекті здоров'язбереження. Тому виникає необхідність звернення до розуміння сутності понять «здоров'язбереження», «компетентність» та «здоров'язбережувальна компетентність».

Поняття «здоров'язбереження» сучасними науковцями тлумачиться як процес, що сприяє формуванню, зміцненню і збереженню здоров'я учнів у загальноосвітніх навчальних закладах (Н. Гонтаровська, О. Данильченко, І. Дишлева, О. Жабокрицька, О. Коник, С. Мельник та ін).

Поняття «здоров'язбереження» О. Іоновою та Ю. Лукьяною тлумачиться як навчально-виховний процес, що: створює безпечні й комфортні умови перебування дітей у школі; забезпечує індивідуальну освітню траєкторію дитини; запобігає стресам, перевантаженню, втомі школярів і, завдяки цьому, сприяє збереженню здоров'я учнів [5, с. 70].

Здоров'язбереження в освітньому процесі розглядається М. Варданян як результат впливу педагогічних чинників на збереження здоров'я його суб'єктів. Серед таких педагогічних чинників, що впливають на стан здоров'я суб'єктів освітнього процесу, науковцем виокремлено такі:

- організаційні: (форми і методи організації навчально-виховного процесу; режим навчального процесу і рухової діяльності; дизайн інтер'єрів шкільних приміщень; відповідність умов середовища школи (кабінету) затвердженим санітарно-гігієнічним нормам);
- процесуальні: (інформаційне перевантаження, інтенсифікація навчального процесу);
- професійно-компетентнісі: (компетентність учителя в питаннях здоров'язбереження; стиль взаємин суб'єктів освітнього процесу; настрої суб'єктів освітнього процесу; мотивація до навчання у школярів; мотивація до професійної діяльності в педагогів; особистісні та професійні характеристики вчителя) [2, с. 10].

На відміну від інших наукових досліджень з проблем здоров'язбереження, у яких акцентується увага на впливові окремих характеристик особистості педагога, особливостей його професійної діяльності та педагогічної техніки на здоров'я учнів, у дисертації М. Варданян виявлено вплив цілісного образу педагога, опосередкованого в його іміджі. Автор визначає його як образ-

уявлення системи внутрішнього, зовнішнього і процесуального компонентів, виражених в індивідуальному стилі діяльності учителя, що проявляються через фізичний образ, мову, виразність рухів, міміки в сукупності з естетичним оформленням (одежею, зачіскою, макіяжем та іншими атрибутами зовнішності), а також через предметно-просторове середовище здійснення його професійної діяльності [2, с. 10]. Такий підхід особливо важливий в аспекті формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи, оскільки і здоров'язбережувальна компетентність педагога, і його імідж відповідають за позитивний образ учителя, сприяють психологічному комфорту суб'єктів освітнього процесу, що в результаті є важливим аспектом їхнього здоров'язбереження.

У контексті зазначеного постає вимога формувати здоров'язбережувальну компетентність майбутніх учителів початкової школи у педагогічному середовищі коледжів, задля чого варто звернутися до компетентнісної парадигми сучасної освіти та розуміння сутності понять «компетентність» і «здоров'язбережувальна компетентність» в аспекті компетентнісного підходу.

Компетентнісний підхід, на думку А. Андреева, із відносно локальної педагогічної теорії поступово стає суспільно значущим явищем, що претендує на роль концептуальної основи політики, яка проводиться у сфері освіти як державою, так і впливовими міжнародними організаціями і наднаціональними об'єднаннями, включаючи і Європейський союз [1, с.19]. Автор стверджує, що «компетентнісна парадигма співвідноситься з "відкритим" суспільством, у якому продуктом процесі соціалізації, навчання загальної і професійної підготовки до виконання усього спектру життєвих функцій повинен стати відповідальний індивід, готовий до здійснення вільного гуманістично зорієнтованого вибору» [1, с.19]. Тому відповіддю на виклики «інформаційної революції» і стало зміщення кінцевої мети освіти зі знань на компетентності. Під компетентністю зазвичай розуміють «певну інтегральну здатність вирішувати конкретні проблеми, які виникають у різноманітних сферах життя. Така здатність, безумовно, передбачає наявність знань, але водночас вимагає володіння певними особистісними характеристиками і вміннями в будь-який момент знайти і відібрати потрібні знання у «створених людством значущих сховищах інформації» [1, с.20].

Розглядаючи питання запровадження компетентнісного підходу в українській освіті, О. Пометун констатує, що «компетентнісний підхід» в освіті пов'язаний з особистісно зорієнтованим і діяльнісним підходами до навчання, оскільки стосується особистості того, хто навчається, і може бути реалізованим і перевіреном у процесі виконання конкретною особистістю певного комплексу дій. Він потребує трансформації змісту освіти, перетворення його з моделі, яка існує «об'єктивно» для «всіх», на суб'єктивні надбання однієї, конкретної особи, надбання, що їх можна

виміряти». Сам компетентнісний підхід учена розуміє як спрямованість освітнього процесу на формування загальної компетентності людини, що є її інтегрованою характеристикою. Така характеристика має сформуватися в процесі навчання та включати знання, уміння, ставлення, досвід діяльності й поведінкові моделі особистості [9, с. 66].

Поняття «компетентність» має значну кількість трактувань, кожне з яких ураховує певні ознаки. Автори (С. Бондар, В. Болотов, І. Зимня, А. Корнілова, О. Овчарук, Л. Пономарьов, В. Серіков, С. Трубацова, А. Хуторський, Ю. Шапран), які розробляють питання щодо формування компетентності, наповнюють її різними компонентами, наголошуючи на особливих та часткових моментах.

У педагогічному словнику «компетентність» розглядається як особисті можливості посадової особи та її кваліфікація (знання, досвід), що дозволяють брати участь у розробці певного кола рішень або вирішувати питання самій, завдяки наявності у неї певних знань, навичок; рівня освіченості, який визначається ступенем оволодіння теоретичними засобами пізнавальної або практичної діяльності; коло питань, з яких особистість має пізнання, досвід [6, с. 133].

Великий тлумачний словник сучасної української мови трактує компетентного фахівця як «такого працівника, який має достатні знання в якій-небудь галузі, що ґрунтуються на знанні, кваліфікованого, з певними повноваженнями, повноправного, повновладного» [3, с. 445].

Важливого звучання для нашого дослідження має тлумачення поняття компетентність, подане І. Зязюном, який зазначає, що «компетентність як екзистенціональна властивість людини є продуктом її власної життєтворчої активності, ініційованої процесом освіти; як властивість індивіда вона існує в різних формах – як високий рівень умілості, як спосіб особистісної самореалізації (звичка, спосіб життєдіяльності, захоплення), як деякий підсумок саморозвитку індивіда, форма вияву здібностей тощо» [4, с. 17].

Компетентність як «здатність до реалізації системного обсягу знань, умінь і навичок набуття та трансформації інформації у різних галузях людської діяльності для якісного виконання професійних функцій та усвідомленого передбачення наслідків своєї діяльності» визначає Л. Петухова [8, с. 15].

З позиції сучасних психолого-педагогічних поглядів у компетентності випускника школи виокремлюють такі складники:

- світоглядний – сформована на рівні розуміння картини світу, себе і свого місця у ньому, цілісні уявлення про освітню реальність, розуміння значення освіти в особистісному сенсі і для суспільства загалом;
- знаннево-технологічний – містить предметні знання, необхідні для засвоєння освітньої програми вищої або середньої професійної освіти, вміння здійснювати освітні дії (знаходити інформацію, працювати з літературою тощо);

- когнітивний – уміння здійснювати розумові дії, розвинуті інтелектуальні і творчі здібності;
- мотиваційний – ціннісне ставлення до освіти, розвинені пізнавальні потреби, бажання виявляти пізнавальну ініціативу, спрямованість на оволодіння професією та особистісний розвиток;
- особистісний – якості суб'єкта діяльності (способи постановки завдань, аналізу ситуації, прогнозування, проектування, планування, рефлексії, комунікації) і суб'єкта життя (спроможність здійснювати усвідомлений вибір, проявляти активність і бути відповідальним, усвідомлювати життєві цілі і спрямовувати себе на їх досягнення, вирішувати життєві проблеми) [7, с. 68].

Оскільки в дослідженні мова йде про майбутніх учителів початкової школи, варто звернутися до розуміння професійної компетентності саме таких фахівців. Л. Петухова трактує професійну компетентність майбутнього вчителя початкових класів як складну структуру, що акумулює як особистісні якості, так і зокрема, обізнаність у сфері дидактики й теорії виховання, знання й уміння організації педагогічного пошуку і роботи з комп'ютером, креативність мислення, здатність до аналізу, потреба в самовдосконаленні. [8, с.16]. Знання майбутній учитель початкових класів набуває упродовж усього навчання під час вивчення трьох блоків навчальних дисциплін: фундаментальних, соціально-гуманітарних і професійно-орієнтованих. Іншими важливими складниками цього блоку є знання методик викладання професійно-зорієнтованих дисциплін, можливостей використання у навчально-виховному процесі інформаційно-комунікаційних технологій, нормативних документів щодо підготовки молодших школярів, сучасних педагогічних технологій тощо. Відповідно до вимог суспільства особливого значення набувають знання можливостей педагогічно-доцільного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи, санітарно-гігієнічних норм, тенденцій щодо розвитку освіти, зокрема інноваційних технологій. Серед умінь необхідно насамперед визначити гностичні, аналітично-пошукові, проєктивні, комунікативні, інформаційно-креативні, дидактичні, діагностичні, перспективні, конструктивні, сугестивні, організаційні. Майбутній учитель початкових класів повинен володіти певними навичками, а саме навичками набуття інформації, культури мовлення, адекватного сприйняття дійсності, реалізації процесу навчання та виховання, формувати основи світогляду, використовувати теоретичні знання на практиці, встановлення контакту з класом, кожним учнем, планувати професійну діяльність, володіти методологією досліджень [8, с.15]. Важливими для майбутнього вчителя початкової школи, на думку Л. Петухової, є сформованість загальної та професійної культури й світоглядних основ, здатність до емпатії, до сприйняття нової інформації, гнучкість,

зацікавленість, толерантність тощо. Обов'язковими є чесність, любов до дитини, доброзичливість, терпіння, оптимізм. Необхідними для успішної майбутньої професійної діяльності є творче критичне мислення, розвинена пам'ять. Спрямованість особистості передбачає зорієнтованість на професію учителя початкової школи, готовність до творчої роботи в початковій школі, соціально-значуще ціннісне ставлення до подій, людей, дітей, до себе, а також професійні інтереси, бажання, потяги, ідеали тощо.

Показником рівня якості праці вчителя, вважає автор, є його професійна компетентність, яка в сучасному трактуванні розглядається як єдність знань, умінь, здатностей, а також готовність діяти у складній ситуації й вирішувати професійні завдання з високим рівнем невизначеності, здатність і готовність до досягнення більш якісного результату праці, ставлення до професії як до однієї з ключових особистих цінностей.

Під здоров'язбережувальною компетентністю майбутніх учителів початкової школи розуміємо сформовану сукупність якостей особистості, що дозволяють їй самостійно, усвідомлено і ефективно обирати і реалізовувати власну здоров'язбережувальну траєкторію як професійну позицію, що реалізує життєву і професійну перспективу.

Варто наголосити, що здоров'язбережувальна компетентність майбутніх учителів початкової школи має особистісну основу і формується в аспекті визнання цінностей здорового способу життя особистості в тісній взаємодії зі спроможністю визначати головну мету – здоров'язбереження, брати на себе відповідальність за здоровий спосіб життя і управляти власною

життєдіяльністю. Вона передбачає ціннісне ставлення до власного здоров'я і здоров'я своїх майбутніх вихованців, здатність і готовність реалізовувати мету здоров'язбережувальної діяльності та упроваджувати здоров'язбережувальні технології, вирішувати виниклі проблеми і суперечності.

Отже, у дослідженні здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи розглядаємо як необхідну складову їхньої професійної підготовки у педагогічному коледжі, яка утворена: повнотою і диференційованістю знань студентів про здоров'я, його складові і здоровий спосіб життя, способи оздоровлення і підвищення резервів здоров'я, знань про здоров'язбереження дітей молодшого шкільного віку та створення здоров'язбережувального середовища початкової школи (*когнітивний критерій*); наявністю усталеної мотивації на здоровий спосіб життя, усвідомленням його сенсу і мети, налаштованістю на здоров'язбережувальну діяльність із учнями початкової школи (*мотиваційний критерій*); практичними вміннями і навичками здоров'язбереження та досвідом реалізації здоров'язбережувальної діяльності, необхідними для збереження і підтримки здоров'я, самоактуалізацією потенційних можливостей власного здоров'я (*діяльнісний критерій*), що орієнтує на вдосконалення здоров'я всіх учасників педагогічного процесу. Надалі вважаємо за необхідне зосередити увагу на об'єднанні показників кожного з означених критеріїв та якісної і кількісної характеристики рівнів сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи, що і становитиме предмет подальших наукових розвідок.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андреев А. Л. Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа / А.Л. Андреев // Педагогика. – 2005. – № 4. – С. 19–27.
2. Варданян М. Р. Имидж педагога как фактор здоровьесбережения субъектов образовательного процесса в основной школе : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. пед. наук : 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / М. Р. Варданян. – Омск, 2007. – 23 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / гол. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
4. Зязюн І. А. Філософія поступу і прогнозу освітньої системи / Педагогічна майстерність : проблеми, пошуки, перспективи : [монографія] / І.А. Зязюн. – К.; Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – С. 8–10.
5. Іонова О. М. Здоров'язбереження особистості як психолого–педагогічна проблема / О. М. Іонова, Ю. С. Лук'янова // Педагогіка, психологія та медико–біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 1. – С. 69 – 72.
6. Коджаспирова Г. М. Словарь по педагогике (междисциплинарный) / Г. М. Коджаспирова, А. Ю. Коджаспиров. – М. : ИКЦ «Март»; Ростов н/Д : Издательский центр «МарТ», 2005. – 448 с.
7. Лызь Н. А. Образовательная компетентность студентов как фактор качества высшего образования / Н. А. Лызь // Педагогика. – 2011. – № 5. – С.67-76.
8. Петухова Л. Є. Теоретико-методичні засади формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів : автореф. дис... д-ра пед. наук : 13.00.04. – Південноукраїнський державний педагогічний ун-т імені К. Д. Ушинського / Л. Є. Петухова. – 49 с.
9. Пометун О. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті / Пометун О. // Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи / [під заг. ред. О.В. Овчарук]. – К. : „К.І.С.“, 2004. – 112 с.

Леся Сергіївна Мальшєва,

соискатель,

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тычины,

Ул. Садова, 2, г. Умань, Україна

ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ: СУЩНОСТЬ И КРИТЕРИИ

В статье раскрывается теоретическое обоснование компетентного подхода к пониманию сущности понятий «компетентность» и «здоровьесберегающая компетентность», отличительной особенностью которого является направленность образовательного процесса на формирование общей компетентности личности, что является ее интегрированной характеристикой. Показано, что компетентный подход связан с личностно ориентированным и деятельностным подходами к обучению, поскольку касается личности того, кто обучается, и может быть реализован и апробирован в процессе выполнения конкретной личностью определенного комплекса действий. Сосредоточено внимание на особенностях профессиональной компетентности будущих учителей начальной школы, которые должны владеть навыками получения информации, культурой речи, адекватным восприятием действительности, реализовывать процесс обучения и воспитания, формировать основы мировоззрения, использовать теоретические знания на практике, уметь устанавливать контакт с классом, каждым учеником, планировать профессиональную деятельность, владеть методологией исследований. Определены критерии здоровьесберегающей компетентности будущих учителей начальной школы: *когнитивный* – полнота и дифференцированность знаний студентов о здоровье, его составляющих, о здоровом способе жизни, о способах оздоровления и повышении резервов здоровья, знаний о здоровьесбережении детей младшего школьного возраста и создании здоровьесберегающей среды начальной школы; *мотивационный* – наличие стойкой мотивации на здоровый способ жизни, осознанием его сущности и цели, настроенность на здоровьесберегающую деятельность с учениками начальной школы; *деятельностный* – наличие практических умений и навыков здоровьесбережения и опыта реализации здоровьесберегающей деятельности, необходимых для сохранения и поддержания здоровья, самоактуализация потенциальных возможностей собственного здоровья, что ориентирует на усовершенствование здоровья всех участников педагогического процесса. Подчеркивается, что здоровьесберегающая компетентность будущих учителей начальной школы имеет личностный характер и формируется на основании принятия ценности здорового способа жизни личности в тесном взаимодействии со способностью определять главную цель – здоровьесбережение, брать на себе ответственность за здоровый способ жизни и управлять собственной жизнедеятельностью. Она предусматривает ценностное отношение к собственному здоровью и здоровью своих будущих воспитанников, способность и готовность достигать цели здоровьесберегающей деятельности та внедрять здоровьесберегающие технологии, решать проблемы и снимать противоречия.

Ключевые слова: компетентность, компетентный подход, здоровьесберегающая компетентность, здоровьесбережение, будущие учителя начальной школы.

Lesia Serhiivna Malysheva,

PhD. Student,

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,

2 Sadova Str., Uman, Ukraine

HEALTH SAFETY COMPETENCE OF THE FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS: ESSENCE AND CRITERIA

The competence-oriented approach to understanding the essence of the concepts "competence" and "health-saving competence" are substantiated in the article the distinctive feature of which is the orientation of the educational process to the formation of person's general competence, its integrated characteristic being associated with person- and activity-oriented approaches to learning, as it relates to learner's personality and can be implemented and verified in the process of executing a particular set of actions by a person.

The focus is directed towards the peculiarities of the professional competence of future primary school teachers who must have skills in acquiring information, speech culture, adequate perception of reality, realization of the educational process, forming the foundations of the worldview, using theoretical knowledge in practice, establishing contact with pupils, every pupil, planning professional activity and possessing good command of research methodology. The criteria of the future primary school teachers' health preservation competence have been determined: *cognitive* – the completeness and differentiation of students' knowledge about health, its components, about a healthy way of life, about the ways of improving health reserves, knowledge about the health care of primary school children and the creation of a health-saving environment for primary school; *motivational* – the presence of stable motivation for a healthy way of life, awareness of its essence and purpose, the mood for health-saving activities with primary school pupils; *activity-centred* – the presence of practical skills and health-saving skills as well as experience in implementing health-saving activities necessary for the preservation and maintenance

of health, self-actualization of potential opportunities for one's own health, which focuses on improving all participants' health within a pedagogical process.

It is emphasized that future primary school teachers' health-saving competence has a personal character and is formed on the basis of accepting the value of a person's healthy way of life in close interaction with his / her ability to determine the main goal – health-care, responsibility for a healthy way of life and management of person's own vital activities. It provides a valuable attitude to their own health and health of their future pupils, the ability and willingness to achieve the goal of health-care activities as well as to introduce health-saving technologies, solve problems and eliminate contradictions.

Key words: competence, competence-oriented approach, health-saving competence, health care, future teachers of primary school.

Подано до редакції: 51.07.2017 р.

Рекомендовано до друку: 30.07.2017 р.

Рецензент: д.пед.н., професор А. М. Бозуш
